

Abstrakt

Práce *Vlivová struktura a problém korupce v obchodu s vojenským materiálem v České republice* se s odkazem na vytvoření vojenskoprůmyslového komplexu A. Čepičkou na počátku 50. let 20. století v Československu (v českých zemích) zabývala otázkou existence této struktury v ČR po roce 1993 a výskytem institucionalizované korupce v obchodu s vojenským materiálem na Ministerstvu obrany ČR v období po roce 1994, kdy byla schválena první koncepce výstavby Armády ČR a byl schválen první akviziční plán pro období let 1995–2005. Cílem této práce se stalo ověření hypotézy o výskytu vojenskoprůmyslového komplexu v ČR (vyskytuje-li se tato struktura v české společnosti a ekonomice vůbec, a pokud ano, v jakém rozsahu) a určení stadia korupce v odvětví obrany ČR v případě pořizování/obchodu s vojenským materiálem ze strany Ministerstva obrany ČR. Takto se práce snažila ověřit dvě hypotézy ve znění – H1 „*vojenskoprůmyslový komplex v České republice existuje*“ a H2 „*korupce v pořizování/obchodu s vojenským materiálem v České republice dosáhl stádia systémové korupce.*“ S využitím komparativní analýzy srovnávající podmínky vzniku vojenskoprůmyslového komplexu v USA a ČR v osmi atributech byla první hypotéza prokázána sice jako nepravdivá, nicméně s odkazem na předražování vojenských zakázek a korupci kolem nich nebylo možné přijmout její alternativu, tedy že v ČR se vyskytuje zbrojní intervencionalismus umožňující kontrolovat cenu a omezovat korupci. S odkazem na komplikovanost a nepřehlednost identifikované vlivové struktury oproti tzv. železnému trojúhelníku vytvářejícím v USA vojenskoprůmyslový komplex, byla tato struktura označena jako český pentagon. Pravdivost hypotézy H2 nebyla zcela prokázána – stadium korupce na Ministerstvu obrany odpovídá systémové korupci. K ověření H2 byla použita případová studie pořízení kolových obrněných transportérů kryjící období let 1994–2017 využívající dříve odvozený aparát: strukturálního modelu AAA (aréna, aktéři a agenda) čítajícího přes 60 aktérů, modelu zanořování a vynořování sociálního problému nedostatečných vojenských výdajů umožňujícího analyzovat otázku modernizace ozbrojených sil ČR cestou pořizování vojenského materiálu v kontextu požadavku zvyšovat vojenské výdaje ČR na 2 % HDP a aparát modelu fázeování korupční transakce ukazující činnost klíčových aktérů způsobujících korupci při pořizování vojenského materiálu. Vedle rozboru časových řad a využití arénových modelů práce konfrontuje výsledky výzkumů veřejného mínění vztahující se ke korupci prováděnými od počátku existence samostatné ČR CVVM ve výzkumu *Naše společnost* a Ministerstvem obrany ČR v jeho výzkumu *Armáda a společnost/veřejnost* s postoji ministerstva k výskytu korupce a

hodnocení současného stavu jejího rozšíření, které byly získány použitím přístupu entometodologie. Šlo o dotazování se ministerské byrokracie podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a to bez vysvětlení důvodů jednotlivých žádostí, ani účelu využití odpovědí pro potřeby výzkumu. Vzhledem k tomu, v době zpracování práce bylo prostředí Ministerstva obrany ČR již pro autora nepřístupné, bylo pro analyzování prostředí, ve kterém pracuje ministerská byrokracie, použito interních neutajovaných dokumentů nashromážděných během služby na Ministerstvu obrany ČR a zpravodajských článků dostupných na českém internetu a textů zveřejněných v resortním časopise *A-report*, které nejenom umožňují zdokumentovat chronologii událostí, ale také umožňují jejich aktérům událostí prezentovat jejich agendu, cíle a postoje v situacích vyvolaných danou událostí.